

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Anteproiectul întreprinderilor de bancă. — Probleme valutare și organizarea băncilor de emisiune în Germania, Polonia, Ungaria și Austria. — Situația. — Anteproiectul noului Codice de Comerț al României. — *Cronică:* Ziua cooperativă internațională. Mașini de francare în România. Scumpirea banilor în America. Restrângerea împrumuturilor externe în Ungaria. — Bibliografie. — Cursul Valorilor la București. — Concours. — Concours.

Anteproiectul întreprinderilor de bancă.

În numărul 28 dela 13 Iulie 1928 al acestei reviste am arătat părerea noastră, că o reglementare pripită și fără legătură organică cu legiuiturile comerciale ar dauna marile interese de economie națională, că reglementarea comerțului bancar nu se poate face înainte de unificarea codului comercial, în cadrele cărora trebuie reglementate în general societățile anonime pe acțiuni, iar comerțul bancar ar putea forma un capitol aparte din codul general de comerț. Sau chiar dacă se ține să se legifereze o lege separată a întreprinderilor bancare, aceasta se poate face numai după legiferarea unitară a societăților pe acțiuni. Scopul principal al anteproiectului pare a fi să protejeze pe acționarii și creditorii băncilor — între cari și pe depozitenți — de multele abuzuri voite și nevoite ce s'au ivit în timpurile mai noi. Or aceste interese în mare parte fiind comune la toate societățile anonime pe acțiuni, prin reglementarea unitară a acestora s'ar realiza în măsură considerabilă scopul ce se pune în sarcina legii bancare.

Să admitem însă că cercurile hotărâtoare nu vor accepta aceasta părere și

vor încerca totuși să legifereze comerțul bancar înainte de unificarea codului de comerț și în baza principiilor așezate în cunoscutul anteproiect. Se pune în acest caz întrebarea dacă acest anteproiect poate forma baza unei viitoare legi bancare?

Di profesor Dr. Petre Porușiu la sfârșitul studiului său publicat în Rev. Jur. — la care m'am referit și eu în articolul meu precedent — concludă că „anteproiectul prezentat de Asociația Băncilor poate servi ca bază de discuție a reformei bancare contemplate” — cu condiția însă ca cei în drept să aibe „voința și puțința de a îndrepta răul fără a ține seamă de ori-cari alte considerațiuni”.

După studiarea anteproiectului la lumina principiilor fundamentale cari trebuie să călăuzească pe legiuitorul economic modern, după cetirea multor critici ce s'au adus anteproiectului între cari și studiul dlui profesor Dr. P. Porușiu, având în vedere îndeosebi referințele din țara noastră, noi am câștigat ferma convingere că anteproiectul nu poate forma nici bază de discuție în vederea legiferării importantei materii a comerțului de bancă.

Nici principiile călăuzitoare așezate în normele de constituire, funcționare și control, nici dispozițiile de detaliu, și nici chiar redactarea tehnică nu fac apt anteproiectul pentru a servi drept bază și punct de plecare la legiferarea întreprinderilor bancare.

Nu vrem să spunem prin aceasta, că autorul anteproiectului nu ar avea suficiente pregătiri pentru redactarea unui astfel de proiect de lege, sau că nu ar cunoaște materia de care se ocupă. Din

contră dacă comparăm anteproiectul cu legile similare mai noi din țările streine, ne convingem că autorul a studiat bine toate aceste legi. Este sigur, că a fost influențat chiar de tendința și spiritul acestor legi, care apoi a fost adoptat și de Asociația Bancilor Române și de unii dintre conducătorii politici.

Faptul în sine însă că streinătatea a aflat de bine să legifereze anumite chestiuni în anumit fel, nu însemnează, că și noi trebuie să procedăm la fel, imitând în mod servil tot ce se face în streinătate, și mai puțin de a *ne grăbi* cu anumite legi numai pentru simplul motiv, că în streinătate s'au legiferat. Imitarea streinătății mai trebuie să fie și *oportună*, adică să vie la timpul potrivit. Anume unele țări streine: Germania, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Danemarca au aflat de bine a interveni în viața bancară în împrejurări excepționale, cum au fost starea de războiu, și stările de adânci prefaceri economice și sociale de după războiu. Crezând că apără interese înalte de stat și interesele acționarilor și acele ale depozitorilor și creditorilor, au legiferat cel mai extrem principiu de intervenționism, de amestec al statului în viața economică particulară, în flagrantă contradicție cu principiul liberalismului economic care a călăuzit toată viața economică modernă și a asigurat enormele progrese economice și tehnice în jumătatea a doua a secolului trecut și la începutul secolului actual.

Statele menționate au aflat de bine a trece dala un extrem la altul numai pentru faptul, că anumite elemente destrucitive și criminale au abuzat de îngrădirile blânde ale legilor existente și au provocat prin abuzuri grave, prăbușiri senzaționale. Or stările excepționale sunt pe calea consolidării pe toate terenurile, a legifera acum în vederea acestor stări anormale, cari sunt pe cale de a dispărea, însemnează anacronism.

Asemenea legi trebuiau elătuite imediat ce s'a ivit răul — așa cum au făcut țările streine — în anii 1922—1924. Acele legi urmau să asigure numai trecerea la normal fără prea mari sguduiri. Cred, deci că noi din acest punct de vedere am întârziat. Ne rămâne deci sarcina de a ne pregăti pentru timpuri normale de pace, și în consecință de a stabili norme durabile, așezăminte solide și trainice,

menite să asigure evoluția economică pe toate țărâmurile.

După aceste observațiuni introductive vom examina cu absolută obiectivitate dispozițiile anteproiectului, arătând lacunele și greșita orientare principială, precum și dispozițiile de detalii daunătoare intereselor generale și particulare.

Dat fiind că — în lipsa de norme unitare pentru societățile anonime — anteproiectul conține multe dispoziții cari ar avea locul în legea societăților anonime respective în codul de comerț, în analiza noastră vom indica și principiile fundamentale, pe cari credem noi că ar trebui să se așeze noua legiuire a societăților pe acțiuni în genere. În această expunere analitică vom urma — pentru o mai bună orientare — tehnica anteproiectului.

Capitolele principale ale anteproiectului sunt: Dispozițiuni generale, Consiliul bancar, Autorizațiunea, Cauțiunea pentru garantarea legii, Statutele băncilor, Capitalul băncilor, Administrarea băncilor, Operațiunile băncii, Depuneri și Angajamente, Depozite de valori, Rezerve, Bilanțul, Supravegherea și controlul băncilor, Dispozițiuni transitorii.

Între aceste capitole numai operațiunile bancare, cuprinzând și reglementarea depunerilor, depozitelor, rezervelor și bilanțul conțin dispoziții specifice regimului bancar, toate celelalte: Normele de constituire, de administrare și de control, s'ar putea cuprinde în codul general de comerț, la capitolul societăților anonime pe acțiuni.

La „*Dispozițiile Generale*” anteproiectul enunță prima normă derogatoare dela codurile de comerț în vigoare și anume, că „Operațiunile de bancă nu se pot face decât de societăți anonime pe acțiuni”. După normele în vigoare comerțul bancar poate fi exercitat și de către persoane fizice particulare. În timpuri normale nu ar fi nevoie să se restrângă *libertatea comercială* numai la societățile anonime. Considerând însă că de întreprinderile bancare sunt legate interese de ordin obștesc, admitem necesitatea de a se restrânge libertatea comercială pe acest teren. Având în vedere că la o societate anonimă pe acțiuni răspunderile se împart și astfel sunt mai eficace, pe de altă parte controlul public este mai ușor și mai real, restrângerea comerțului

bancar la societățile pe acțiuni ne pare norocoasă. În criticile ce am citit nu am găsit nici o excepționare a acestei inovații.

La art. 5 antep. exceptează dela regimul legii bancare acele întreprinderi bancare cari au fost înființate prin legi speciale cum sunt: Banca Națională, Soc. de credit funciar, Soc. națională de credit industrial, Băncile Populare etc. Acest *etcetera* (?) este al anteproiectului. În loc de a opera cu asemenea expresiuni vagi într'o lege, era mai consult să însire anteproiectul toate societățile privilegiate și îndeosebi era necesar de a se stabili dacă între băncile populare sunt a se considera și multiplele forme de Cooperative, cari sunt foarte răspândite și cari se ocupă și cu operațiuni de bancă, reprezentând un factor foarte important îndeosebi al economiei rurale. Dacă Cooperativele nu intră în prevederile legii bancare trebuie să se facă precizarea, dacă toate cooperativele în ființă sunt exceptate, sau numai acelea cari sunt membre ale Centralei Băncilor Populare?

La art. 6 anteproiectul supune noului regim bancar și băncile streine și sucursalele lor din țară. Expresiunea „bănci streine“ este nepotrivită. Precum bine arată dl prof. Dr. P. Porușiu (vezi Rev. Jur. No. 24 din 14 Iunie 1927) codurile de comerț în vigoare nu cunosc societăți pe acțiuni streine cu sediul în țară, decât sucursale sau filiale ale societăților cari au așezarea principală în țări streine. Această chestiune, care implică determinarea naționalității unei societăți pe acțiuni, ar trebui să facă parte din legiferarea generală a societăților pe acțiuni și este mult mai importantă decât a putea fi soluționată prin o singură dispoziție lapidară. Reglementarea băncilor „streine“ este în legătură cu principiile de politică economică generală pe care țara o va adopta în raport cu streinătatea și în special în raport cu capitalul strein. Este evident, că restricțiunile pe cari legiuitorul nostru le va pune întreprinderilor bancare cu filiale în țară vor îngreuna penetrarea capitalului strein. Noi credem că nu este cuminte a pune piedeci capitalului strein de care tocmai acum avem așa mare lipsă.

Un regim liberal în aceasta direcție ar ușura intrarea capitalului strein prin intermediul băncilor streine. În felul acesta s'ar ajunge la abundență de numerar care

ar duce la scăderea dobânzilor și la intensificarea tuturor ramurilor de producție națională. Regimul băncilor streine reclamă o studiere serioasă și o reglementare temeinică și conformă cu marile interese naționale, care trebuie să aibe și caracter unificator, dat fiind că codurile de comerț în vigoare reglementează această chestiune în mod diferit. Codul de comerț român în art. 244 condiționează înființarea de sucursale ale băncilor streine de autorizația guvernului. Codul com. ardelean nu cere nici o autorizație, ei pretinde numai (§§ 210, 211) înscrierea firmei la Tribunal și facerea dovezii, că societatea pe acțiuni streină a fost constituită conform legilor țării sale și că de fapt funcționează. Adecă codul com. ard. a adoptat sistemul normativ și pentru societățile anonime streine, pe când codul com. român stă pe baza sistemului concesionist.

(Va urma).

Dr. Ioachim Toleiu, avocat
în Cluj.

Probleme valutare

și organizarea băncilor de emisiune în Germania, Polonia, Ungaria și Austria.

Acesta este titlul lucrării colegului Sabin Cioranu, conferențiar al Academiei Comerțiale și funcționar superior al Băncii Naționale din Cluj.

Lucrarea dlui S. Cioranu „este nu numai o teză de doctorat care dovedește însușiri de către autor a metodei științifice de cercetare, dar este în ea însuși o lucrare științifică de valoare“ — pe cum spune dl Prof. J. N. Angheloseu. Ea se prezintă ca un elaborat al unei îndelungate și rodnice activități de cercetare în domeniul problemelor financiare-monetare.

În 260 pagini, cu toată grija de documentație serioasă ni se expune în chip limpede și sistematic toate peripețiile valutare, prin cari au trecut dela războiu până la o reformă radicală — ca stabilizarea monetară — Germania, Polonia, Ungaria și Austria, evidențind autorul cu multă competență rolul băncilor de emisiune în marea operă întreprinsă de aceste state.

Prima parte a lucrării este consacrată problemelor ce interesează Germania.

Într'un stil sugestiv și plin de vioacime ni se zugrăvește epoca de inflație din Germania, care se desprinde ca un capitol aparte din descrierea stărilor economice dela 1914 până la 1923. Sub titlul: „Inflația în Germania“ ni se înfățișează întreaga evoluțiune financiară a Germaniei dela

declararea războiului până la stabilizare, prezentându-ne acest capitol totodată o icoană fidelă despre întreaga situație economică și socială a Germaniei în legătură cu problema valutară. Capitolele următoare tratează chestia stabilizării mărcii depreciate și decăzute până la repudiarea ei completă din partea populației, apoi înființarea și organizarea Reichsbankului, cari capitole se evidențiază prin vastele cunoștințe practice și prin materialul respectabil informativ, de care a dispus autorul. Interesantă este expunerea politicii de scont și de acoperire a Reichsbankului, prin care se scoate în relief situația Germaniei după stabilizare, situație, care poartă toate semnele unei normalizări și care ne documentează în deajuns că „nervus rerum” a fiecărui stat este a se căuta în problema valutară. Agricultură, industria, comerțul și gospodăria statului stau în strânsă legătură cu sistemul monetar. Bacilii inflației au sdrobit și în Germania întreaga viață economică; stabilizarea a fost însă serul de regenerare, a cărui urmări salutare nu întârzie să se manifesteze prin o dezvoltare economică, demnă de invidiat.

Foarte interesante și educative pentru noi sunt expunerile autorului referitoare la problemele monetare ale Poloniei, aflând multe puncte de asemănare cu unele fenomene economice, cari sunt prea bine cunoscute și la noi în țară; în special fazele de criză, prin care a trecut Polonia după reforma monetară ne reoglăndește cu fidelitate stările actuale de criză, în care se sbate țara noastră. Autorul ne face o dare de seamă foarte amănunțită despre haosul monetar, ce domnia în cursul războiului și după încheierea păcii în Polonia, unde se aflau în circulație deodată trei diferite valute (marca polonă, coroana austriacă și rublele rusești) cu curs liberatoriu până la preschimbarea din 1920 resp. introducerea monedei naționale — zloty — din 1924. Instructiv e și capitolul privitor la reforma monetară din 1924 și înființarea băncii noi de emisiune, cari probleme au excitat la timpul său o polemică foarte aprinsă în cercurile teoreticienilor și experților nu numai din Polonia, dar și din străinătate. Într'un chip limpede ni se înfățișează toate viciile comise în jurul reformei monetare, care a fost bazată numai pe impozite și lipsită de împrumuturi străine; fiscalitatea excesivă și unele greșeli pe teren monetar — ca monetizarea billonului etc. — au avut de urmare o criză economică, a cărei consecințe le simte și actualmente statul Polon și ceea ce e mai grav: compromiterea reformei valutare.

Celelalte capitole tratează situația monetară înainte de stabilizare în Ungaria și Austria, apoi

se ocupă mai pe larg și aparte cu stabilizarea și organizarea băncilor de emisiune în aceste două țări danubiene.

Din cele expuse de autor putem trage multe concluze folositoare, cari ne-ar putea călăuzi în opera de refacere a monedei noastre naționale.

Concluziunile scoase din tratarea problemelor valutare ale țărilor amintite mai sus le cristalizează autorul în ultimele două capitole ale lucrării sale, intitulată: „Despre băncile de emisiune” și „Cooperarea între băncile de emisiune”, declarându-se — în ce privește organizarea unei bănci de emisiune — drept adept al sistemului de bancă particulară cu un amestec cât mai mic al statului.

În ce privește asanarea valutară, este pentru o stabilizare, unica reformă monetară eficientă, care este și cea mai practică și mai ușoară de realizat, îndeobște acolo, unde distanța e prea mare între cotarea actuală și a valorii aur post-belice a monedei respective.

Dealtfel doctrina modernă a revalorizării, de care au fost cuprinși și la noi cercurile conducătoare s'a dovedit a fi numai un mit popular de natură mai mult mistică-profană, decât științifică-positivă și a fost abandonată în timpul din urmă și de cei mai fervenți apărători ai ei.

Stabilizarea însă nu e ultima etapă, ea trebuie să fie urmată de îndată ce posibilitățile prielnice sunt date, de reînțoarcerea la valuta aur. Stabilizarea poate crea vieții economice o bază solidă de dezvoltare; o dezvoltare liniștită se poate garanta numai prin reînțoarcerea la valuta aur.

Ocupându-se autorul de cursul stabilizării românești se rialază păreri Prof. Anghelescu, care este pentru așa numitul „Curs economic”, adecă pentru un curs, aproape de cursul zilei. „Pentru noi e indicat deci a se alege drept curs de stabilizare, cursul zilei micșorat astfel, ca banca de emisiune să aibă posibilitatea de a putea garanta menținerea cursului stabilizării, fără jertfe mai mari, adecă fără de a fi nevoită să arunce în cumpănă stocul său metalic sau divizele streine ce primește ca împrumut al stabilizării”. „Cursul economic” ar fi totodată un curs garantat de forțele economice ale țării, care curs nu e lipsă să se mențină prin intervenții meșteșugite. Stabilizării îi va putea urma reînțoarcerea la valuta aur numai după 2—3 ani, după ce viața economică s'a adaptat noului sistem monetar.

Broșura dlui S. Cioranu în înfățișarea ei senină și rectilină prezintă pentru noi, cari stăm în pragul stabilizării monetare, un interes deosebit, indicându-ne căile cele mai bune de urmat în marea operă a refacerii valutei noastre avariate.

Dr. Traian Nichiciu.

Situația.

Tratatивele continuă, fără a se ști ceva precis asupra situației. După știrile ziarelor experții noștri: dnl Victor Antonescu, Victor Badulescu, Secr. General la finanțe, I. Slăvescu, Dir. la Cred. Ind., Oscar Hirtăcescu, Dir. la Bea Naț., Advocat Ottulescu și Em. Antonescu dimpreună cu experții străini: dnl Ch. Rist, vicegubernatorul Băncii Franței, G. Jéze, expert al Băncii Franței, Bolgeart, șef al secției de studii al Băncii Franței și Dim. Chevalier și Salem, reprezentanții Băncii de Paris et des Pays Bas, Monnet și Denis, reprezentanții consorțiului Blair, Schmidt, reprezentantul Băncii „Lazare Brothers et Hamleros“ din Londra și Mac Leane, juristconsultul consorțiului Blair. Au studiat și pus la punct în amănunt: toate legile privitoare la operațiunea stabilizării, convențiunile referitoare la angajamentul de a sprijini stabilizarea Leului din partea băncilor de emisiune a Statelor Unite, Franței, Angliei și convențiunile cu privire la împrumutul de stabilizare și investire.

Toate aceste legi și convențiuni sunt deja puse la punct. Cu toate acestea din cauza timpului prea înaintat se dă ca sigur, că atât stabilizarea cât și împrumutul se vor face abia la toamnă. Toate eforturile se depun acum, ca să se exopereze dela consorțiul de bănci un avans, pe baza cărui Banca Națională spărgând plafonul să facă o nouă emisiune de cca 5 miliarde Lei.

Situația pieței este foarte precară. Abstracție făcând dela nevoile finanțării recoltei, care din zi în zi devine tot mai ardentă, mai departe dela nevoile comerțului și industriei (cari s'au învățat cu sărăcia ca alba țiganului), situația tesaurului este complet sleită. Autoritățile publice sunt într'o mare strâmtoare de bani. Banca Națională și Cassa de depuneri și economii au încetat de a mai acorda avansuri pe efecte publice. Toată lumea așteaptă ușurarea situației dela sporirea circulației fiduciare.

Bursa, în urma sosirii bancherilor străini, a dat dovadă de oarecare optimism, urecând Sâmbătă în 14 crt. Banca Naț. la 15800, Bea Românească la 1420, STB la 1350, Reșița la 1125. Urecările au fost generale, observându-se chiar și în compartimentul petroliferelor. După începerea tratatивelor cu bancherii străini, nearătându-se nici un indiciu pentru un rezultat real și momentan, cursurile au cedat rămânând în 17 crt.: Bea Naț. la 14600, Reșița la 1000, Bea Rom. la 1350, STB la 1235.

În compartimentul rentelor și alte efecte domnește o acalmie. Toate băncile, cari se ocupă cu afaceri de efecte sunt pline de marfă, și nu prea au cumpărători. Se poate zice, că acest compartiment este în deplină vacanță.

*

Ungaria ca și noi, pune mari speranțe în valorizarea recoltei, despre care se zice, că ar fi excelentă. Ei însă nu se mărginesc numai la mijloacele lor proprii, ci umblă în ruptul capului după capitaluri străine. S'au făcut o mulțime de emisiuni de scrisuri funciare și alte împrumuturi în majoritatea cazurilor prin intermediul băncilor mari. Fiind și în prezent o sumedenie de tratative de împrumuturi în curs, Ministerul de finanțe s'a văzut nevoit de a institui o comisiune pentru verificarea și aprobarea acestor împrumuturi.

Doi căuta să arăt ultima afacere cu străinătatea. Trustul de chibrituri suedez-american (care stăpânește cam 80% din producțiunea mondială de chibrituri) i-a oferit guvernului ungar un împrumut de 150 milioane pengó dacă-i dă monopolul chibritelor. Refuzându-i-se acest ofert, trustul a început să acapareze majoritatea acțiunilor fabricelor de chibrituri din Ungaria. Până acum a pus stăpânire pe 5 fabrici și în prezent tratează cu cea mai mare întreprindere de acest fel „Szikra“ care are două fabrici de chibrite. Dacă fiind situația precară a fabricației chibritelor, care se poate menține numai în urmă protecțiunei acordată de lege, se ia ca sigur că și această întreprindere va cădea în mâna trustului.

Cu toate că trustul a pus mâna pe majoritatea fabricelor, își menține oferta de a împrumuta guvernului 200 milioane pengó pe termen lung și în condițiuni foarte avantajoase, supunându-se totodată și la dispozițiunile pe cari guvernul ungar le va găsi necesare cu privire la conducerea fabricilor. Cercurile autorizate speră în realizarea cât mai apropiată a acestui împrumut.

Se observă, că acelaș trust — între altele — a împrumutat și guvernului francez 80 mil. Dolari, contra concesionării monopolului fabricării chibritelor.

București.

Remizier.

Ante-proiectul noului Codice de Comerț al României.

Cartea I.

Despre comerț în general.

(Urmare).

Titlul X.

Executarea actelor de comerț.

Art. 169. — Când prin contract nu se determină mai aproape genul și calitatea mărfii, debitorul trebuie să dea mărfuri de gen și calitate mijlocie.

Art. 170. — Orice obligație comercială trebuie executată în locul arătat prin contract, sau în

locul care ar rezulta din natura operațiunii, ori din intențiunea părților contractante.

În lipsă de o clauză expresă, contractul trebuie să fie executat în locul unde cel ce s'a obligat își avea stabilimentul său comercial, sau cel puțin domiciliul ori reședința la formarea contractului.

Dacă însă urmează a se preda un lucru determinat, care de pe cunoștința părților se găsea în altă parte în momentul formării contractului, atunci predarea se va face în acel loc.

Art. 171. — Datoriile de bani, cu excepțiunea acelor care se întemeiază pe titluri transmisibile prin gir sau la purtător, dacă din contract, din natura actului sau din intențiunea părților nu rezultă altfel, debitorul este dator a le achita, pe riscul și pericolul său și cu cheltuiela sa, în locul unde în momentul când actul a luat ființă, creditorul avea stabilimentul său comercial și în lipsa acestuia, domiciliul sau reședința sa.

Art. 172. — Când contractul trebuie executat în mai multe locuri și dacă obligațiunea este divizibilă, în lipsă de alte stipulațiuni, ea se va executa, egal divizată, în locurile desemnate. Dacă însă obligațiunea este indivizibilă și nu s'a dispus asupra dreptului de alegere, obligația poate fi executată în ori care din locurile desemnate.

Art. 173. — În caz de îndoială asupra măsurii, greutatei, unității monetare, măsurii de timp sau de depărtare menționate într'un contract comercial, se va considera ca conformă contractului aceea uzitată la locul executării contractului.

Art. 174. — Dacă timpul executării contractului nu este arătat în contract, iar natura actului sau uzurile comerciale nu dispun altfel, executarea poate fi cerută și efectuată ori-când.

Art. 175. — Dacă termenul de executare al obligațiunii s'a fixat la un anumit anotimp sau la diverse alte perioade, la stabilirea lui se va ține seamă de uzurile comerciale ale locului executării.

Obligațiunea ce va scădea la mijlocul unei luni, se va executa în ziua de 15 ale acelei luni, iar cele exigibile la sfârșitul unei luni, în ultima zi a acesteia.

Art. 176. — Când obligațiunea trebuie executată după trecerea unui anumit timp dela data încheerii contractului, se va ține seamă pentru stabilirea termenului de executare, de următoarele dispozițiuni:

1. Dacă termenul s'a fixat pe zile, executarea se va efectua în ultima zi a termenului, socotindu-se de zile libere.

2. Dacă termenul s'a fixat pe săptămâni, luni sau perioade cuprinzând mai multe luni, — ani, semestre, trimestre — executarea se va efectua

în ziua ultimei săptămâni sau a ultimei luni, care corespunde, în privința denumirii sau a cifrei cu ziua încheerii contractului; dacă în ultima lună lipsește ziua respectivă, executarea cade în ultima zi a acelei luni.

Cuvântul săptămână, înseamnă șapte zile.

3. Dacă termenul fixat pentru executare s'a stabilit într'o lună și jumătate sau în mai multe luni și o jumătate, această jumătate înseamnă 15 zile, și se va calcula după luna sau lunile întregi.

Se va calcula de pe aceleași principii, și atunci când termenul nu va curge dela încheierea contractului, ci dela un alt termen sau eveniment. Dacă ziua executării cade în o zi de Duminică sau de vreo sărbătoare legală, obligațiunea se execută în ziua de lucru cea mai apropiată.

Art. 177. — Dacă obligațiunea trebuie executată în anume interval de timp, executarea se va efectua înainte de trecerea acestui interval de timp. Dacă însă ultima zi a intervalului de timp fixat cade într'o Duminică sau vreo zi de sărbătoare legală, obligațiunea se va executa cel mai târziu în ziua de lucru premergătoare Duminicii sau sărbătorii legale.

Art. 178. — Executarea actelor de comerț se va efectua în ziua ce s'a fixat în acest scop și anume în orele de afaceri obișnuite și tot în aceste ore de afaceri se va și primi.

Art. 179. — Dacă termenul ce s'a stipulat pentru executarea obligațiunii, s'a prelungit noul termen, în lipsă de altă stipulațiune, va curge din prima zi care urmează după împlinirea termenului precedent.

Art. 180. — În toate cazurile în care s'a stipulat o zi de scadență, trebuie să se hotărască de pe natura actului și intențiunea părților dacă ziua scadenței a fost stipulată numai în favoarea unei părți sau în favoarea ambelor părți contractante.

Debitorul nu este în drept să deducă nici un escompt creditorului, fără consimțământul acestuia sau dacă vreun obicei comercial ar permite aceasta, chiar în cazul când debitorul este în drept a face plata mai înainte de termen.

Art. 181. — În contractele sinalagmatice, cel dela care se cere executarea, nu poate fi obligat la aceasta, decât atunci când partea cealaltă a executat, în ceiace o privește, obligațiunea sa sau este gata a o executa.

Excepțiune în această privință se face numai în cazul când partea atacată, conform stipulațiunilor reciproce, sau conform naturei actului, sau conform uzului comercial trebuie să execute mai înainte.

(Da urma).

CRONICĂ.

Ziua cooperativă internațională a fost sărbătorită în săptămâna trecută în Capitală. Cu ocaziunea aceasta s'a făcut o dare de seamă despre cooperația dela noi, — de unde am aflat următoarele date:

Avem 4773 bănci populare cu 952,997 societari cu 1.280,000.000 Lei capital vărsat, 200,000.000 Lei fonduri de rezerve și 9,000.000 Lei fonduri pentru opere sociale. În Ardeal sunt 517 bănci populare având depuneri de 67,266.472 Lei.

1270 cooperative de consum, cu 181.000 societari, 120,000.000 capital vărsat, 34,000.000 Lei fonduri de rezervă, 1,000.000 Lei fonduri pentru opere sociale.

427 cooperative pentru exploatarea forestieră cu 54.000 societari, 99 milioane Lei capital, 27 milioane Lei fonduri de rezervă și 6 milioane Lei fonduri pentru opere sociale.

127 cooperative de producții diverse cu 16.000 societari, 33 milioane Lei capital, 5,500.000 Lei fonduri de rezervă și 1 milion fonduri pentru opere sociale.

466 cooperative agricole cu 38.000 societari, 27,200.000 Lei capital, 5,200.000 Lei fond de rezervă, 3 milioane Lei fonduri de îmbunătățiri, 21 milioane fonduri culturale.

120 obștii de arendare cu 14.769 societari, 4,500.000 Lei capital, 2 milioane fonduri de rezervă, 450.000 Lei fonduri pentru mașini agricole și 3 milioane diverse fonduri; moștile arândate au o suprafață de 42.450 Ha cu o arândă anuală de 21,500.000 Lei.

297 obștii de cumpărare cu 32.149 societari, 76,300.000 capital, 500.000 Lei fond pentru mașini agricole, 6,400.000 Lei fond de rezervă, 3,400.000 Lei fond de administrație și 41 milioane diverse fonduri. Prin aceste obștii s'au împroprietărit până acum 30.000 de săteni pe o întindere de 80.000 ha pământ, plătiind preț de cumpărare 772,600.000 Lei.

Mașini de francare în România. Începând cu luna viitoare administrația poștelor va elibera autorizațiuni pentru întrebuințarea mașinilor de francare, aparate ce vor servi a imprima pe corespondențe, scrisori semne de francare de diferite valori, exprimate prin cifre, reprezentând taxele postale tarifare interne și externe.

Scumpirea banilor în America. „Federal Reserve Bank” din Chicago a urcat taxa seonului dela $4\frac{1}{2}\%$ la 5% .

Restrângerea împrumuturilor externe în Ungaria. Guvernul maghiar, dat fiind numeroasele împrumuturi mici contractate pe piețele din

străinătate, a depus în fața Parlamentului un proiect de lege relativ la restrângerea și controlul împrumuturilor încheiate în străinătate. În viitor întreprinderile particulare și instituțiile publice nu vor putea contracta împrumuturi pe piețele străine decât obținând permisiune dela Ministerul de finanțe, după ce se va lua avizul Băncii Naționale.

Bibliografie.

Regimul bancar român de Petre Poruțiu, profesor universitar. Editura Revistei Juridice, Cluj, 1928. Prețul nu-i indicat.

Sub titlul de mai sus dl Petru Poruțiu, profesor de drept comercial la Facultatea de Drept din Cluj, publică în broșură de 53 pagini observațiuni la anteproiectul de lege pentru reglementarea comerțului întreprinderilor de bancă prezentat de Asociațiunea Băncilor Române, în legătură cu diferitele legiuri comerciale existente în România, precum și cu legiurile similare din Occident, și cu problema unificării codului comercial. În concluziune autorul crede că anteproiectul prezentat de Asociațiunea Băncilor poate servi ca bază de discuție a reformei bancare, admitând posibilitatea reglementării comerțului întreprinderilor bancare și înainte de unificarea codului comercial, însă numai în legătură cu reglementarea societăților anonime.

Cursul Valorilor la București.

la 19 Iulie 1928.

EFACTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	$4\frac{1}{2}$	120—130
Rentă 1913 duplicate	$4\frac{1}{2}$	70—80
Scris Rurale	5	60—60 $\frac{1}{2}$
Scris Urb. București	5	59—60
Scris Urb. Iași	5	59 $\frac{1}{2}$ —60
Comuna București	4	62—64
Comuna București	$5\frac{0}{10}$	55—60
Împrumutul Național 1916	5	78—79
Împrumutul Unirii 1919	—	66 — 66 $\frac{1}{2}$
Împrumutul Refacerii 1920	5	65 $\frac{1}{3}$ —66
Rentă împroprietăririi	5	59 $\frac{1}{4}$ —59 $\frac{1}{2}$
„ 1903 original	$5\frac{0}{10}$	100—110
„ 1903 duplicate	$5\frac{0}{10}$	90—95

BĂNCI

	Val. nom.	
Banca Națională	500	14350—14400
Marmorosch Blank & Cie	500	1775—1800
Românească	500	1280—1290
„ pui	500	1110—1120
De Scont	500	460—470
Comerc. Română	500	1800—1850
Credit Român	500	1300—1320
Generală	500	800—810
Viticola	500	510—520
Comerț Craiova	500	1100—1150
Com. Ital. și Rom.	500	800—820

	Val. nóm.	Cursul
Albina Sibiu	500	1125—1150
Carpaților	500	400— 410
Franco-Română	500	380— 390

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	8300—8400
Naționala	500	1600—1650
Generală	500	3300—3400
Agricola	500	1200—1220
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urania	1000	1800—1900

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1600—1620
Astra Română	500	3325—3350
Speranța opt.	500	1300—1350
Speranța pui	500	800— 850
Petrol Blok	500	350— 360
Petrolul Rom. opt.	500	850— 875
Petrolul Rom. (pui)	500	420— 430
I. R. D. P. opt.	500	490— 500
I. R. D. P. III vărs.	500	300— 320
Concordia	250	1450—1460
Creditul Minier	500	1340—1345

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	970— 980
C. Tramv. Buc.	500	1160—1180
Govora-Călimănești purtător	200	280— 290
Govora-Călimănești nom.	200	280— 290
Cartea Românească	500	460— 470
Creditul Tehnic purt.	500	500— 510
Creditul Tehnic nom.	500	500— 510
Letea opt.	500	1100—1130
Clădirea Românească	500	900— 910
Mica ex. cup.	500	790— 800
Carpațina	500	950— 975
Credit Industrial	1000	1180—1200

MONEDE EFECTIVE

Dolari	163.25—163.25
Sterline	800.00—804.—
Lirete	8.70— 8.75
Cor. cehe	4.90— 4.95
Franci francezi	6.50— 6.54
Franci belgieni	4.50— 4.60
Franci elvețieni	31.80— 32.20
Mărci germane	39.70— 39.90
Zloți	18.75— 19.25
Silingi	23.30— 23.50
Pengő	28.80— 29.—
Dinari	2.90— 2.95
Leva	1.20— 1.23
Drachme	2.08— 2.13
Lire otomane	84.00— 86.—
Napoleon	635.00—645.—

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de

Practicant

la „VULTURUL”, Institut de Credit și Economii, societate pe acții, Tășnad (Jud. Sălaj), prin aceasta escriem concurs, cu termenul de 15 August a. e.

Solicitanții vor dovedi prin acte în regulă alăturate la cererile scrise cu mâna proprie următoarele:

1. Absolvirea unei academii de înalte studii comerciale sau a unei școli superioare de comerț.
2. Calitatea și naționalitatea română.

Fiecare solicitant va arăta în cerere minimum retribuțiilor pe lângă care este aplicat a ocupa postul.

Tășnad, la 16 Iulie 1928.

Banca Grănicerilor Năsăudeni S. A., Bistrița.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de

Contabil-șef și Cassier

la Banca Grănicerilor Năsăudeni S. A. în Bistrița, din nou înființată, prin aceasta escriem concurs cu termenul de 15 August 1928.

Solicitanții vor dovedi prin acte în regulă, alăturate la cererile scrise cu mâna proprie, următoarele:

Contabil-șef:

1. Absolvirea unei academii de înalte studii comerciale sau a unei școli sup. de comerț.
2. Cetățenia și naționalitatea română.
3. Practica de până acum, din care să reiasă că a funcționat în calitate de contabil și că a încheiat bilanțe în mod independent.
4. Inscrierea în corpul contabililor, în calitate de contabil autorizat.

Cassier:

1. Absolvirea unei școli sup. de comerț sau a unui liceu cu bacalaureat.
2. Cetățenia și naționalitatea română.
3. Practica de până acum din care să reiasă că a mai funcționat în calitate de cassier.

Toți solicitanții vor dovedi prin certificate medicale extradate de medicii legiști, că sunt deplin sănătoși.

Fiecare solicitant va arăta în cerere minimumul retribuțiilor pe lângă cari este aplicat a ocupa postul.

Dintre solicitanți se vor prefera aceia, cari posed pe lângă limba română și alte limbi streine.

Bistrița, la 15 Iulie 1928.